

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

[31.12.78, 25.12.78]

לפני הנשיא: (זוסמן), והשופטים אשר, בכור

בג"צ מס' 583/78

עורך דין מנדל שרף

נגד

הוועד המחוזי בתל אביב של לשכת עורכי הדין ואח'

צו

העותר, שהוא עורך דין לפי מקצועו, מבקש מאיתנו להוציא צו על תנאי למשיבים 1 עד 3, המורה להם להראות טעם מדוע לא יעמידו את המשיב הרביעי, אך הוא עורך דין לדין משמעותי של לשכת עורכי הדין. מעשה שהיה כך היה, שהמשיב הרביעי, בהיותו עורך דין, שיגר מכתב אל חברה פלונית אשר הייתה בעבר מספקת בטון לשולחו של המשיב הרביעי, ובמכתב האמור העלה את הטענה שהחברה הנמענת עשתה הסדר כובל כדי למנוע הספקה לשולחו. באותו מכתב הוזכר סעיף 40 לחוק ההגבלים העסקיים, תשי"ט – 1959, אשר לפיו הסדר כובל עולה כדי עבירה פלילית. המכתב האמור נסתיים בהתראה שאם תוך 48 שעות לא ימציאו למשיב הרביעי הודעה בכתב על ביטול ההסדר הכובל, יראה עצמו "חופשי לנקוט בכל הצעדים המשפטיים הדרושים". העותר דן יצג את החברה אליה מופנה במכתב הנ"ל, והוא הגיש קובלנה ללשכת עורכי הדין על שחברו למקצוע, המשיב מס' 4, השתמש באיום של תלונה פלילית נגד החברה אליה הנה מופנה המכתב. אותה השעה היה למעשה סכסוך כספי תלוי בין השולחים של שני עורכי הדין, העותר והמשיב הרביעי, אלא שלמרבית השמחה הסתים הסכסוך האמור בהסכם בין שני השולחים שבעקבותיה בוטלה גם התלונה שהוגשה על ידי העותר מטעם שולחתו ללשכת עורכי הדין.

משבוטלה התלונה כאמור, הודיע העותר ללשכה שהוא אימץ לעצמו את התלונה שהגיש קודם בשם מרשתו, ועושה אותה לתלונה שלו, ומבקש להגיש כתב אישום נגד המשיב הרביעי בשל עבירה המשמעת, אשר זה לטענתו של העותר, ביצע. האמת ניתנה להיאמר שהדיונים במוסדות הלשכה נמשכו זמן רב, ואפילו ניתן לומר זמן רק יתר על המידה, ולבסוף הודיעה הלשכה לעותר, במכתבה מיום 31.10.1978, שועדת האתיקה של הלשכה, אחרי דיון נוסף בעניין, לא מצאה לנכון "בנסיבות המקרה" לשנות את החלטתה הקודמת שלא להגיש קובלנה נגד המשיב הרביעי לבית הדין המשמעותי. כלפי סירוב זה מופנית העתירה שלפנינו.

הרבה שאלות מתעוררות כאן: כגון שאלת מעמדו של העותר, להתערב במלאכתם של מוסדות הלשכה שהן הממונים על קיום המשמעת והגשת תלונות לבית הדין המשמעותי, אולם אין זה מן הצורך שאנחנו נדון בכל השאלות האלה, אלא דיינו אם נפנה את תשומת הלב לכך כי על פי סעיף 63 לחוק לשכת עורכי הדין לא רק הוועד המרכזי, והוועד המחוזי, מוסמכים להגיש קובלנה לבית הדין המשמעותי בשל עבירת משמעת, אלא האוטונומיה של מוסדות הלשכה בה מדבר העותר בעתירתו מסויגת בכך שגם ליועץ המשפטי לממשלה ולפרקליט המדינה, ניתן הכוח להגיש קובלנה שכזאת. מכאן אתה נמצא למד שהמחוקק השאיר בידי הגופים הממלכתיים זכות התערבות ופיקוח בהליכים המשמעתיים של הלשכה.

העותר גם פנה ליועץ המשפטי, וזה מיאן להתערב. למעשה, כמו שניסיתי להסביר לעותר, דינו של היועץ המשפטי לעניין הקובלנה לפני בית הדין למשמעת, אינו שונה מדינו כשהוא מייצג את הציבור בהליך פלילי לפני בית משפט פלילי. לעניין זה פסקנו בשורה ארוכה של פסקי דין החל מבג"צ 156.56, [1], שהיועץ המשפטי ממונה על ייצוג אינטרס הציבור, ובעוד שהוא נתון לפיקוחו של בית המשפט זה ככל רשות ציבורית אחרת, בית המשפט זה לא יתערב בהחלטתו ובשיקול דעתו אלא אם תובא לפניו ראיה לכאורה שהיועץ המשפטי פעל מתוך שיקולים נפסדים ובחוסר תום לב. לא די בכך שהיועץ המשפטי השתמש בשיקול דעתו באופן מוטעה, כדי להצדיק את התערבותו של בית המשפט זה. אנו מצטמצמים בשמירת טוהר המידות של היועץ המשפטי, וכל עוד אין טענה שהיועץ המשפטי פעל בחוסר תום לב, נשאר בידו את ההחלטה אם להגיש משפט פלילי אם לאו. לא שמענו מהעותר נימוק כלשהו מדוע לא ננהג לפי אותו הכלל כאשר מדובר הוא בהליך משמעותי לפני הלשכה. השיקול שהפיקוח על אינטרס הציבור מופקד בידי היועץ המשפטי מכוח סעיף 63 לחוק הנ"ל, הוא הקובע וממנו יוצא שהליך משמעותי לפני הלשכה איננו חשוף להתערבותו של כל מי שחושב את עצמו נפגע, אפילו הוא חבר הלשכה. שאם לא תאמר כן, ייהפך ההליך בפני הלשכה למעין actio popularis וסעיף 63 המונה את רשימת הקובלים הראשים לפנות לבית הדין המשמעותי, מראה בעליל שלא זאת הייתה כוונת המחוקק. העותר הכריז בפירוש, והדבר ברור גם בעתירתו, שאיננו מיחס ליועץ המשפטי נימוק נפסד ומניע המראה על חוסר תום לב בהימנעו מלהגיש תלונה לבית הדין המשמעותי, ומכיוון שכך לא הראה עילה להתערבותו של בית משפט זה.

העתירה נדחית.

ניתן היום, א' בטבת תשל"ט 31.12.78. במעמד העותר.